

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9
Projekt MŠMT ČR:	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0536
Název projektu školy:	Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice
Šablona III/2:	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo šablony:	VY_32_INOVACE_CJL_654
Předmět:	Český jazyk a literatura
Tematický okruh:	Literatura 19. století
Autor, spoluautor:	Mgr. Iveta Bašná
Název DUMu:	Český romantismus: Josef Kajetán Tyl
Pořadové číslo DUMu:	14
Stručná anotace:	Český romantismus: Josef Kajetán Tyl– život a dílo Josefa Kajetána Tyla, seznámení s tvorbou, jednotlivé oblasti tvorby
Ročník:	2.
Obor vzdělání:	65-42-M/02 Cestovní ruch, 63-41-M/01 Ekonomika a podnikání
Metodický pokyn:	Prezentace slouží ve výuce jako součást výkladu a lze ji také použít jako materiál k samostudiu. ■
Výsledky vzdělávání:	Žák aktivně zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období, zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generace.
Vytvořeno dne:	18. 06. 2013

Český romantismus

- 30. léta 19. století
- období doznívání národního obrození (tzv. 3. fáze)
- jediný opravdový romantik je K. H. Mách

Znaky romantismu:

1. důraz na city, potlačení rozumu
2. obdiv k minulosti
3. protiklad snu a skutečnosti
4. nešťastná láska

Josef Kajetán Tyl

1808 – 1856

- narodil se v Kutné Hoře
- vystudoval gymnázium
- od mládí se věnoval divadlu
- byl členem kočovných divadel, s nimiž navštívil Německo a Itálii
- založil ochotnické Kajetánské divadlo (hrál zde i K. H. Mácha)

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/25/Jan_Vil%C3%ADmek_-_Josef_Kajet%C3%A1n_Tyl.jpg

- působil jako dramaturg ve Stavovském divadle
- byl poslancem říšského sněmu
- po nastolení přísné cenzury v 50. letech 19. století opustil Prahu a věnoval se kočovnému divadlu
- aktivizoval český kulturní život (pořádá besedy, plesy...), proto získal přezdívku „**miláček národa**“
- věnoval se také žurnalistice, 1834 založil časopis **Květy**, redigoval dvouměsíčník **Pražský posel**

Dílo:

Jeho tvorba je především vlastenecká, díla stále úzce souvisí s národním obrozením.

DRAMA

1. dramatické báchorky

Strakonický dudák aneb Hody divých žen

Hra o dudáku Švandovi, jeho cestě do ciziny, chybování a napravení. Je zachráněn díky pravé lásce Dorotky.

Další hry: **Jiříkovo vidění, Tvrdohlavá žena**

2. historické hry

Kutnohorští havíři

Jan Hus

Krvavé křtiny aneb Drahomíra a její synové – námětem bylo zavraždění knížete Václava

3. hry ze současnosti

Fidlovačka aneb Žádný hněv a žádná rvačka

Děj hry se odehrává na ševcovské slavnosti v Praze, kde se vyostří národnostní konflikt (český švec x vdova, která se poněmčuje). Vše je nakonec vyřešeno smírně a v duchu národního obrození. Ve hře zazní píseň **Kde domov můj**, autorem hudby je **František Škroup**.

PRÓZA

Rozervanec – povídka, ve které polemizuje s K. H. Máchou, nechápe jeho postoj k životu, rozervanost, světobol

Poslední Čech – novela, pokus zobrazení české společnosti, tuto knihu podrobil ostré kritice **K. H. Borovský**, autorovi vytýkal především sentiment a povrchnost

Otázky:

1. Jak dělíme dramatickou tvorbu J. K. Tyla?
2. Která próza je namířena proti K. H. Máchovi?
3. Za které dílo sklidil J. K. Tyl velkou kritiku?
4. Ve které hře zní česká hymna?
5. Jakou přezdívku měl J. K. Tyl?
6. Spojte knihy s žánry:

Strakonický dudák drama ze současnosti

Poslední Čech dramatická báchorka

Fidlovačka povídka

Rozervanec novela

Řešení:

1. dramatické báchorky, historické hry, hry ze současnosti
2. Rozervanec
3. Poslední Čech
4. Fidlovačka
5. miláček národa
6. Spojte knihy s žánry:

Strakonický dudák

drama ze současnosti

Poslední Čech

dramatická báchorka

Fidlovačka

povídka

Rozervanec

novela

ZDROJE:

PROKOP, Vladimír. *Literatura 19. a počátku 20. století: od romantiků po buřiče*. Sokolov: O.K. - Soft, 2005.

Zdroje obrázků jsou citovány přímo v textu.